

Det kongelige justis- og beredskapsdepartement
Via departementets nettsider

Oslo 10.03.17

Høringssvar til evaluering og videreføring av midlertidige endringer i utlendingsloven vedtatt på bakgrunn av Prop. 16 L (2015-2016)

Vi viser til departementets høringsbrev av 19. januar med høringsfrist idag. Vi benytter med dette anledningen til kort å kommentere forslaget om å forlenge midlertidige innstramminger i regelverket. På grunn av uvanlig stort arbeidspress i det arbeidet for å ivareta en grunnleggende på området, blir dette et kort høringssvar.

Innledning.

lov- og forskriftsendringene som nå skal evalueres, ble vedtatt uten å ha blitt sendt på høring i det hele tatt, og framstod, både da og nå som svært forhastede ut i fra en opphauset panikk rundt ankomsttallene for asylsøkere i 2015.

Særlig nå i ettertid er det god grunn til å stille spørsmål ved nødvendigheten av innstramningene. At det nå knapt kommer asylsøkere over grensen til Russland, fremstår heller som en konsekvens av endret russisk politikk enn av norske innstramminger.

Instruksjonsmyndighet over UNE.

Vi i SEIF har i lang tid stilt spørsmål ved UNEs politiske uavhengighet, og har sett en rekke saker hvor UNE har virket lydhøre overfor skjerpet retorikk rundt innvandring fra politikerne. Dette har resultert i innstrammet praksis i en rekke saker hvor det ikke har vært foretatt noen lov- eller forskriftsendring som skulle tilsi en skjerpet praksis. SEIF har i mange år avstått fra å delta i oppnevning av nemndmedlemmer for UNE fordi i ikke har ønsket å bidra til å legitimere UNE.

Når det er sagt, vil i påpeke at i de sakene hvor UNE velger å behandle saken i nemnd med personlig fremmøte, opplever vi i det store flertallet av sakene at saken blir så godt opplyst at resultatet fremstår riktig. Dessverre er det en svinrende liten andel av sakene som undergis nemndbehandling med personlig fremmøte, og utvalget av hvilke saker som kun behandles skriftlig og hvilke som behandles i nemnd med personlig fremmøte, fremstår gjerne fullstendig vilkårlig.

Regjeringen har nå valgt å fjerne den siste rest av UNEs uavhengighet ved å innføre instruksjonsmyndighet over UNE. Skal det fremstå slik at UNE er en uavhengig instans, må denne myndigheten fjernes. Regjeringen har uansett myndighet til å instruere gjennom forskriftsendringer, som i motsetning til rundskriv, normalt fordrer en høringsrunde og en grundigere prosess for å belyse saken før regler endres.

SELVHJELP

for innvandrere og flyktninger

Oslo:
C. J. Hambros plass 7
Pb 6856 St. Olavsplass
0130 Oslo
Tlf.: 22 03 48 30
Fax: 22 11 05 13
seif@seif.no

Kristiansand:
Skippergt. 2
4610 Kristiansand
Tlf.: 38 07 11 77
Fax: 38 02 89 77
kristiansand@seif.no

Ålesund:
Tollbugt. 6
6002 Ålesund
Tlf.: 70 11 55 30
Fax: 70 12 26 23
alesund@seif.no

Trondheim:
Kongensgt. 60
7012 Trondheim
Tlf.: 73 51 71 84
Fax: 73 52 42 08
trondheim@seif.no

Bergen:
Strandgata 6
5013 Bergen
Tlf.: 55 56 09 00
bergen@seif.no

Stavanger:
Øvre Holmegate 23
4006 Stavanger
Tlf.: 51 89 09 90
stavanger@seif.no

Retur til trygt tredjeland.

Lovendringen om retur til trygt tredjeland, ser hittil ut til å ha skapt mer byråkrati både i Norge og utlandet, ha satt livene på vent for flere tusen mennesker i Norge, ha ført folk "under jorden", og alt dette med minimal effekt på hvem som til slutt innvilges opphold i Norge. Det er nærliggende å bruke uttrykket fullstendig fiasko, og den har ført til at åpenbare innvilgelsessaker har blitt stående på vent i svært lang tid.

Det store flertallet av sakene, dreide seg her om "storskogsakene". Selv om det fra hele hold vil hevdes noe annet, er det klart at det allerede i begynnelsen av 2016 stod som klar at Russland ikke ville akseptere det store flertallet av de som kom over Storskog i retur. I stedet for faktisk å forholde seg til dette, har det overfor de flyktningene det faktisk gjelder, blitt ført en politikk fra norske myndigheters side som best kan beskrives som å stikke hodet i sanden og håpe flyktningene bare forsvinner.

Mange av dem har også forsvunnet fra mottak og til ukjente skjebner. Når folk blir tvunget ut av systemet, bidrar dette til at sårbare flyktninger som mindreårige, enslige kvinner etc, står enda mer utsatt, det være seg for kriminalitet, prostitusjon eller liknende. Det er også klart at flere av de som fikk avslag i Norge har dratt videre til andre land, og vi forutser at dette vil føre til en del dublinreturer til Norge. Slik har lovendringen bidratt til enda mer byråkrati også i andre, europeiske land.

Integreringsmessig har den bidratt til at mange mennesker som nå innvilges beskyttelse i Norge, har blitt gående på vent kun fordi norske myndigheter skulle opprettholde presset på fullstendig urealistiske returer til Russland. Dette har selvfølgelig negative integreringsmessige konsekvenser, til tross for at det ellers har vært bred politisk enighet om at integrering skal være høyt prioritert, og at det er om å gjøre å komme raskest mulig i gang med skolegang og arbeid.

Vi har også sett grelle eksempler på vedtak om retur til andre "trygge tredjeland". Som eksempel vil vi nevne at UDI har fattet vedtak etter § 32 om "trygt tredjeland" ved å henvise homofile til de forente arabiske emirater, et land hvor det ut i fra tilgjengelig landinformasjon er åpenbart at forholdene for homofile er så ille at de kvalifiserer til asyl.¹ På grunn av den svært strikse behandlingen av disse sakene, har klagesaken hos UDI, som er åpenbar hvis noen faktisk vurderer saken, ligget på vent i mer enn et år.

Det er så enkelt som at myndighetene må forholde seg til om folk faktisk har mulighet til å returnere til det "trygge tredjelandet" eller ei. Det har ikke skjedd, og resultatet blir at mennesker blir gående på vent i Norge i en situasjon hvor de ikke kan dra og heller ikke bli. Det må stå som åpenbart at dette er en elendig måte å behandle flyktninger på, og svært lite hensiktsmessig med tanke på integrering av de det gjelder.

Vi imøteser derfor at denne lovendringen reverseres, slik at UDI og UNE igjen faktisk må vurdere sakene, og ikke kun fatte vedtak basert på retur til "trygt tredjeland" også i de tilfellene hvor slik retur åpenbart ikke lar seg gjennomføre.

---

1 Landinfo: Respons Forente Arabiske Emirater (FAE): Forholdene for homofile 18. mars
http://landinfo.no/asset/2883/1/2883_1.pdf

Tvangsmidler og unntak fra utreisefrist.

Vi er generelt skeptiske til den skjerpingen som har skjedd på feltet, og hvordan dette i praksis fratar en rekke mennesker grunnleggende rettsikkerhet som retten til å få saken sin prøvd for retten.

Måltallene for retur har blitt stadig høyere, til tross for færre asylsøkere til Norge i 2016. Vi har sett en rekke grelle eksempler på at asylsøkere har blitt arrestert mens de har hatt lovlig opphold i Norge i påvente av UNEs behandling av klagesaken.²

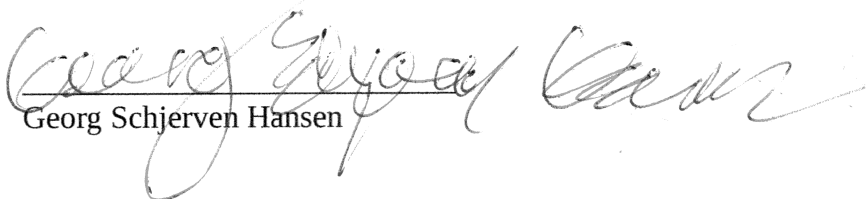
Nylig har vi også hatt eksempler på arrestasjoner under rettssaker, hvor politiets utlendingsenhet (PU) har planlagt utsendelse før dom fra retten foreligger.³ Det er rett også lett svært skremmende å se utviklingen her med tanke på å skulle ivareta en grunnleggende rettsikkerhet også for asylsøkere. Det står som klart at den praksisen som har utviklet seg, er en effektiv barriere mot at den enkelte enten kan reise frivillig, eller få saken sin prøvd i retten. Det skal også nevnes at vi har vært involvert i flere saker for retten den siste tiden hvor staten har tapt. Det er altså ikke slik at man kan legges til grunn at alle vedtak fra UDI og UNE er korrekte, særlig ikke med den retorikken og de politiske føringene som åpenbart ligger til grunn for å få utlendingsmyndighetene til å føre en mest mulig streng praksis.

Avsluttende momenter.

Vi takker for anledningen til å komme med våre synspunkter, og håper lovendringene som ble vedtatt i alt for stor hast høsten 2015, reverseres.

Med vennlig hilsen

Selvhjelp for innvandrere og flyktninger (SEIF)

Georg Schjerven Hansen

---

2 Kronikken "polititaktiske hensyn", Dagbladet 21. desember 2016
<http://www.dagbladet.no/kultur/polititaktiske-hensyn-brukes-til-a-trenere-asylsaker/66562519>

3 "Her blir asylsøkeren pågrepet i rettssalen", Dagbladet 17. februar 2017.
<http://www.dagbladet.no/nyheter/her-blir-asylsokeren-pagrepet-i-rettssalen/67101579>